

بررسی روند هزینه‌های خانوارهای ایرانی در حوزه‌ی پوشاک و کفش

دود کرامتی

مقدمه

یکی از ضروری‌ترین هزینه‌هایی که تمامی خانوارها همه ساله در سبد خود دارند هزینه‌های مربوط به البسه، پوشاک و کفش است. نتایج طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار نشان می‌دهد به طور متوسط هر خانوار ایرانی در سال ۱۳۹۲ مبلغی در حدود نه میلیون ریال برای پوشاک و کفش هزینه نموده است که اگر این عدد را در برآورد تعداد خانوارهای کشور یعنی حدود ۲۳ میلیون خانوار ضرب کنیم، به مبلغی حدود ۲۰۷ هزار میلیارد ریال می‌رسیم. به عبارت دیگر خانوارهای ایرانی در سال ۱۳۹۲ بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برای پوشاک و کفش هزینه کرده‌اند، هزینه‌ای بزرگ که اگر به سمت تولید در داخل کشور سوق پیدا کند، باعث رونق فراوان در بخش تولید پوشاک و کفش کشور خواهد شد.

در ادامه برای تبیین بیشتر موضوع، روند هزینه‌های مربوط به پوشاک و کفش

خانوارها در ۱۰ سال منتهی به سال ۱۳۹۲ در مقایسه با روند ارزش افزوده بخش مربوط به تولید پوشاک و کفش مورد بررسی قرار گرفته است.

خانوارهای ایرانی

بر اساس آخرین سرشماری انجام شده در کشور در سال ۱۳۹۰، تعداد خانوارهای ایرانی حدود ۲۱,۱۸۶,۰۰۰ خانوار بوده است که بر اساس برآوردهای انجام شده در سال ۱۳۹۲ این تعداد به حدود ۲۳ میلیون خانوار رسیده است.

هزینه‌ها و ارزش افزوده بخش

پوشاک و کفش

اطلاعات به دست آمده از طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۰ نشان می‌دهد هزینه‌ی کل خانوارهای ایرانی برای تأمین پوشاک و کفش روندی افزایشی داشته است. این هزینه از ۳۸,۸۲۱ میلیارد ریال در سال

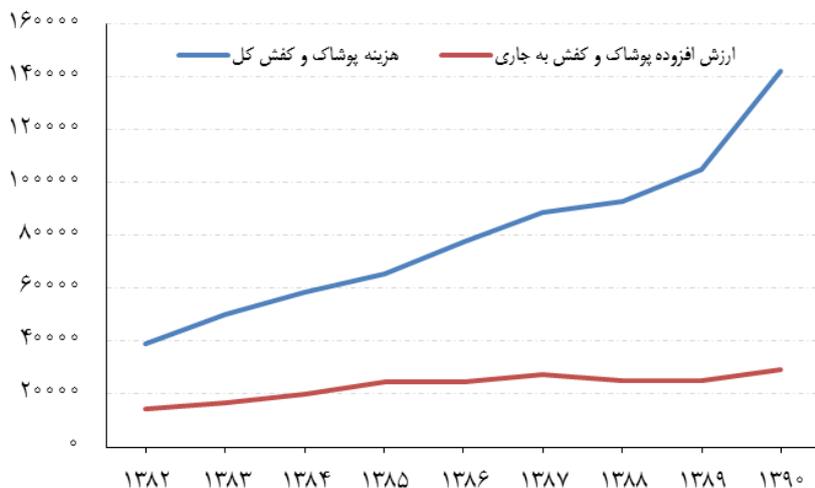
۱۳۸۲ به عدد ۱۴۱,۸۸۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ رسیده است، یعنی این هزینه ۳/۶۵ برابر شده است. همچنین با بررسی روند ارزش افزوده‌ی این بخش طی همین سال‌ها ملاحظه می‌شود این رقم از ۱۴,۲۷۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۲ به ۲۹,۴۷۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۰ رسیده است که رشدی حدود ۲/۰۶ برابر داشته است.

همان‌گونه که در شکل ۱ مشاهده می‌شود هزینه‌های مربوط به پوشاک و کفش با شیئی تقریباً زیاد در حال افزایش است در حالی که ارزش افزوده‌ی این بخش فاصله‌ی تقریباً زیادی با روند افزایش هزینه‌ها دارد.

برای بررسی بهتر موضوع، نسبت ارزش افزوده‌ی صنایع نساجی، پوشاک و چرم به هزینه‌ی کل پوشاک و کفش خانوارهای کشور را مورد بررسی قرار دادیم. همان‌گونه که در شکل ۲ مشاهده می‌شود این روند کاملاً نزولی است. یعنی می‌توان نتیجه گرفت که با افزایش سرانه‌ی هزینه‌های مرتبط با پوشاک و کفش انتظار می‌رود که ارزش

دود کرامتی کارشناس معاونت طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران است.

شکل ۱- مقایسه‌ی هزینه‌ها و ارزش افزوده‌ی بخش پوشاک و کفش (میلیارد ریال)

افزوده‌ی این بخش نیز افزایش یابد ولی بر عکس این موضوع اتفاق افتاده است.

باید به این موضوع توجه شود که با وجود افزایش میزان هزینه‌های پوشاک و کفش خانوارهای کشور، این هزینه‌ها صرف خرید تولیدات داخلی شده است یا خارجی؟ به بیان بهتر آیا میزان تولید این نوع محصولات و به تبع آن ارزش افزوده‌ی این بخش از صنعت در کشور متناسب با افزایش هزینه‌های خرید خانوارها افزایش یافته است یا خیر؟ در شکل ۲ مشخص شده است که نسبت ارزش افزوده‌ی بخش پوشاک و کفش به هزینه‌های پوشاک و کفش خانوارها روندی نزولی را طی نموده است و از ۰/۳۷ در سال ۱۳۸۲ به حدود ۰/۲ در سال ۱۳۹۰ رسیده است.

نتیجه‌گیری

شکل ۲- نسبت ارزش افزوده بخش پوشاک و کفش به هزینه پوشاک و کفش خانوارها (سالانه)

همان‌گونه که آمار و ارقام بالا نشان می‌دهند، خانوارهای ایرانی سالانه هزینه‌های قابل توجهی را صرف خرید پوشاک و کفش می‌کنند ولی این هزینه‌ها موجب رونق در بخش صنایع نساجی، پوشاک و چرم نشده است. از این رو به راحتی می‌توان نتیجه گرفت بخش عمده‌ای از این هزینه‌ها صرف واردات رسمی یا غیر رسمی پوشاک و کفش از خارج از کشور می‌شود. بدیهی است اگر مردم برای اصلاح فرهنگ مصرف کالای خارجی به کمک دولت بیایند و دولت برنامه‌های حمایت از تولید پوشاک و کفش داخلی را به عزم ملی تبدیل نماید، با هدایت هزینه‌های خرید پوشاک و کفش به سمت تولید داخلی، در کوتاه مدت بدون سرمایه‌گذاری جدید، شاهد رونق در بخش صنایع نساجی، پوشاک و چرم خواهیم بود.

منابع

- ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵، مرکز آمار ایران. نتایج آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری؛ ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲، مرکز آمار ایران.
- نتایج آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی؛ ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۲، مرکز آمار ایران.
- نتایج حساب‌های ملی کشور ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۰، مرکز آمار ایران.

نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور؛